Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

ASIANTUNTIJALAUSUNTO

7.11.2024

Dnro 2024_068
VH/6940/00.04.05/2024

Eduskunnan talousvaliokunnalle

Asia

Harmaan talouden selvitysyksikön lausunto eduskunnan talousvaliokunnalle hallituksen esityksestä eduskunnalle laiksi rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä annetun lain muuttamisesta ja siihen liittyviksi laeiksi (HE 157/2024 vp).

Lausuma

Harmaan talouden selvitysyksikkö (myöh. selvitysyksikkö) lausuu harmaan talouden torjunnan näkökulmasta ja pitää kannatettavana hallituksen esityksessä ehdotettuja muutoksia, joiden tarkoituksena olisi *mahdollistaa velvoitteidenhoitoselvityksen käyttö suojelupoliisille kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sitä vakavasti uhkaavalta toiminnalta.*

Perustelut

Hallituksen esityksessä ehdotetun taustalla on poliisilain (872/2011) 5 a lukuun säädettyä siviilitiedustelua koskeva uudistus, jonka yhteydessä suojelupoliisin rooli muutettiin siten, etteivät poliisin ja esitutkintaviranomaisten verotus- ja sosiaalivakuuttamisen tietoja koskevat tiedonsaantioikeudet näyttäisi soveltuvan sen tehtäviin. Kyseinen lainmuutos on aiheuttanut sen, ettei verotustietoja ja sosiaalivakuuttamisen tietoja ole ollut mahdollista saada suojelupoliisin poliisilain 5 a luvussa säädettyyn tehtävään.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi verotustietojen julkisuudesta ja salassapidosta annetun lain (1346/1999) 19 §:ää, työtapaturma- ja ammattitautilain (459/2015) 255 §:ää, työntekijän eläkelain (395/2006) 205 §:ää sekä työttömyysetuuksien rahoituksesta annetun lain (555/1998) 22 b §:ää. Säännöksiin ehdotetaan lisättäväksi maininta siitä, että tietoja voitaisiin luovuttaa suojelupoliisille sen toimialaan kuuluvien rikosten ennalta estämiseksi ja kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sitä vakavasti uhkaavalta toiminnalta. Lisäksi ehdotetaan lisättäväksi harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain 6 §:n 1 momenttiin uusi 38-kohta siten, että se mahdollistaisi velvoitteidenhoitoselvityksen laatimisen tukemaan suojelupoliisin tehtäviä kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi sitä vakavasti uhkaavalta toiminnalta.

Velvoitteidenhoitoselvitys voidaan laatia tukemaan viranomaisen tehtävää, mikäli tehtävää varten on tarve saada kokonaiskuva organisaation tai organisaatiohenkilön julkisten velvoitteiden hoitamisesta, viranomaisella on lakiin perustuva tiedonsaantioikeus toimintaa, taloutta ja taloudellisia kytkentöjä koskeviin tietoihin ja kyseinen

tehtävä on mainittu harmaan talouden selvitysyksiköstä annetun lain (1207/2010) 6 §:n 1 momentin luettelossa. Velvoitteidenhoitoselvitys sisältää muun muassa verotuksen ja sosiaalivakuuttamisen velvollisuuksien hoitamista koskevat tiedot.

Selvitysyksikkö toteaa, että ehdotetut säännösmuutokset mahdollistaisivat verotus- ja sosiaalivakuuttamista koskevien tietojen käytön myös velvoitteidenhoitoselvityksen avulla suojelupoliisin kansallisen turvallisuuden suojaamista koskevissa tehtävissä. Velvoitteidenhoitoselvityksen sisältämät tiedot olisivat tarpeen suojelupoliisin tehtävissä muun muassa silloin, kun se kansallisen turvallisuuden suojaamiseksi selvittää henkilöiden ja yritysten taloudellista toimintaa, henkilöiden vastuuasemaa ja omistusyhteyttä yrityksiin sekä erilaisia yritysten avulla tehtyjä järjestelyitä.

Helsingissä 7.11.2024

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö

Marko Niemelä
apulaisjohtaja

VERO SKATT

Verohallinto
Harmaan talouden selvitysyksikkö
PL 325
00052 VERO

www.vero.fi
puh. 029 512 000
email: htsy@vero.fi